

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

28. marts 2023

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 101 (Alm. del) af 8. februar 2023 stillet efter ønske fra Pelle Dragsted (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvordan en opdatering af regneprincipperne fsva. uddannelsesgennemslaget på løft fra ufaglært niveau, således at regneprincipperne bringes i overensstemmelse med nyeste empiri på området, jf. rapporten ”Effekter af uddannelsesløft – Fra ufaglært til faglært” fra Børne- og Undervisningsministeriet, ville påvirke vurderingen af ordningen om ret til at påbegynde en erhvervsuddannelse på 110 pct. af den lediges hidtidige dagpengesats? Redegørelsen bedes udarbejdet for både et scenarie, der tager udgangspunkt i det laveste punkttestimat fra genestimeringen og for et gennemsnit af de to genestimeringer, det har været muligt at foretage. Redegørelsen bedes endvidere indeholde beregninger for såvel effekt på arbejdsudbud, beskæftigelse, umiddelbar udgift og tilbageløb. Endelig bedes redegørelsen indeholde en opdatering af figur 1 og 2 i svar på FIU alm. del – spørgsmål 430 (folketingsåret 2020-2021), hvor både kurverne, der er fremkommet på baggrund af de nugældende regneprincipper og nye kurver, der er fremkommet på baggrund af de opdaterede regneprincipper, indgår. Spørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2021-22, jf. FIU alm. del – spørgsmål 290.

Svar

Finansministeriet har ikke fundet, at Børne- og Undervisningsministeriets rapport *Effekter af uddannelsesløft – Fra ufaglært til Faglært* (2022) giver anledning til at justere Finansministeriets beregningsforudsætninger vedrørende skøn for virkningerne på erhvervsdeltagelse og beskæftigelse af ændret uddannelsessammensætning i befolkningen, jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 296 (alm. del) af 28. april 2022 og Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 100 (alm. del) af 8. februar 2023.

Finansministeriet lægger på marginalen et gennemslag på 25 pct. til grund ved løft fra ufaglært til faglært. Finansministeriets uddannelsesgennemslag er, som det fremgår i rapporten *Effekter af uddannelsesløft – Fra ufaglært til faglært*, oprindeligt baseret på Søgaard (2011), men vurderes – også i lyset af de nyere analyser – fortsat at udgøre et middelret skøn for virkningen af marginale ændringer i uddannelses-tilbøjeligheden.

Finansministeriet anerkender, at skøn over gennemslaget på erhvervsdeltagelse og beskæftigelse ved løft fra ufaglært til faglært er forbundet med usikkerhed. Helt generelt vil der altid være et element af usikkerhed i beregninger af adfærdsvirkninger. På linje med den almindelige budgettering på finansloven søges der opgjort middelrette skøn for samtlige elementer, herunder også adfærdsvirkningerne, i beregningen af strukturel saldo og finanspolitisk holdbarhed, således at der ikke er tale om bias (systematisk skævhed) i hverken den ene eller den anden retning, *jf. Regneprincipper og modelanvendelse i Finansministeriet (2021) offentliggjort på www.fm.dk.*

Selvom Finansministeriet i praksis fokuserer på at lave middelrette skøn, kan der illustrativt antages en højere opkvalificeringseffekt, herunder fx med afsæt i genestimeringerne af gennemslaget fundet i de to studier DØR (2018) og AE (2019), *jf. tabel 3 i rapporten Effekter af uddannelsesløft – Fra ufaglært til faglært (2022).*

Af tabel 1 fremgår Finansministeriets forudsætning for gennemslaget ved løft fra ufaglært til faglært samt to alternative (ikke middelrette) forudsætninger med afsæt i genestimeringerne i *Effekter af uddannelsesløft – Fra ufaglært til faglært (2022)*. Finansministeriet vurderer, at de estimerede værdier med afsæt i *Effekter af uddannelsesløft – Fra ufaglært til faglært (2022)* er udtryk for overkantsskøn, hvilket skal ses i lyset af bekymringen om såkaldt ability-bias, *jf. Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 100 (alm. del) af 8. februar 2023*. Desuden er der en række faktorer, som gør, at målgruppen for ordningen med uddannelsesløft på 110 pct. dagpengesats og studierne i Børne- og Undervisningsministeriets rapport, ikke er fuldt sammenlignelige.

Tabel 1

Gennemslag på beskæftigelsesfrekvensen af et uddannelsesløft fra ufaglært til faglært

Finansministeriets forudsætning	Pct.
Gennemslag oprindeligt baseret på Søgaard (2011) anvendt i vurdering af ordning med uddannelsesløft på 110 pct. dagpengesats	25
Alternative (ikke middelrette) forudsætninger	
Laveste gennemslag fra genestimeringer i <i>Effekter af uddannelsesløft – Fra ufaglært til faglært (2022)</i>	41
Gennemsnitligt gennemslag baseret på de to genestimeringer i <i>Effekter af uddannelsesløft – Fra ufaglært til faglært (2022)</i>	56

Anm.: Børne- og Undervisningsministeriets rapport *Effekter af uddannelsesløft – Fra ufaglært til faglært (2022)* indeholder genestimeringer af gennemslaget fundet i DØR (2018) og AE (2019) på nye data. Genestimeringen af AE (2019) finder et gennemslag på 66 pct. mod 67 pct. i den oprindelige analyse, mens genestimeringen af DØR (2018), som indeholder to estimater for gennemslag, finder et gennemslag på hhv. 51 pct. og 41 pct. mod hhv. 39 pct. og 25 pct. i den oprindelige analyse. Det laveste gennemslag på baggrund af genestimeringen er således 41 pct. Det gennemsnitlige gennemslag på 56 pct. er beregnet med afsæt i gennemsnittet af de to genestimeringer af DØR (2018) på ca. 46 pct. og genestimeringen af AE (2019) på 66 pct.

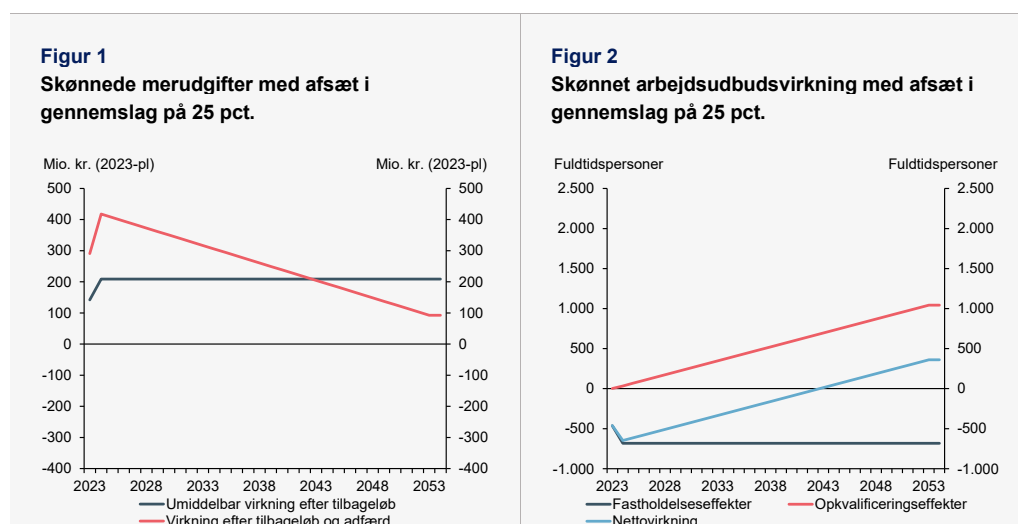
Kilde: *Effekter af uddannelsesløft – Fra ufaglært til faglært (2022)* og egne beregninger.

Finansministeriets vurdering af opkvalificeringseffekten ved ordningen med uddannelsesløft på 110 pct. dagpengesats tager afsæt i gennemslaget på 25 pct., hvor det samtidig er søgt at korrigere for den særlige målgruppe, *jf. også Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 100 (alm. del) af 8. februar 2023 og Regneprincipper på beskæftigelses- og overførselsområdet (2021) offentliggjort på www.fm.dk.*

Med afsæt i de alternative (ikke middelrette) forudsætninger er det dog muligt at illustrere den isolerede virkning på de skønnede merudgifter og arbejdsbud ved at ændre det forudsatte gennemslag.

Af figur 1 og 2 fremgår de skønende effekter af at permanentgøre den midlertidige ordning med uddannelsesløft på 110 pct. dagpengesats, som udløb i 2022. Det vil sige, at der skønnes over en permanentgørelse fra 2023 og frem ligesom i *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 430 (alm. del) af 3. september 2021*.

I figur 1 og 2 er der anvendt et gennemslag på 25 pct. og samtidig søgt at korrigere for den særlige målgruppe svarende til de hidtil anvendte forudsætninger. Af de efterfølgende figurer 3-6 fremgår illustrative eksempler, hvor der tages afsæt i et højere gennemslag, jf. *alternative (ikke middelrette) forudsætninger i tabel 1*.

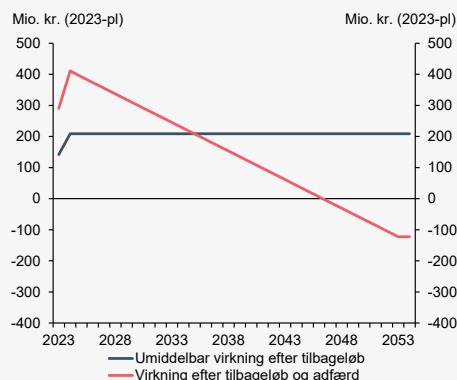

Anm.: Opkvalificeringseffekterne akkumulerer gradvist over tid, i takt med at flere personer gennemfører en uddannelse, og virkningen finder et stabilt niveau efter 30 år, når de første generationer, der har opnået et uddannelsesløft, begynder at forlade arbejdsmarkedet igen.

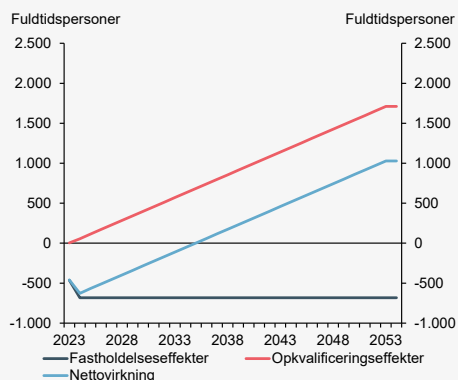
Kilde: Egne beregninger.

Figur 3 og 4 viser illustrative eksempler på merudgifter og arbejdsudbudsvirkning med afsæt i et gennemslag på 41 pct.

Figur 3
Illustrativt eksempel på merudgifter med afsæt i gennemslag på 41 pct.

Figur 4
Illustrativt eksempel på arbejdsudbudsvirkning med afsæt i gennemslag på 41 pct.

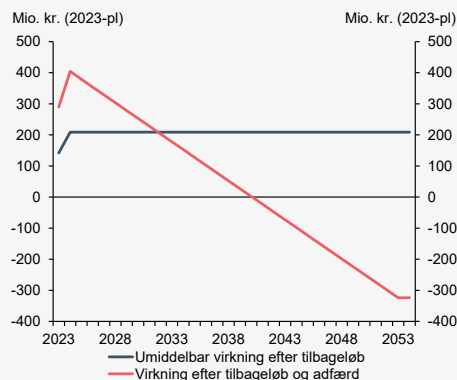

Anm.: Opkvalificeringseffekterne akkumulerer gradvist over tid, i takt med at flere personer gennemfører en uddannelse, og virkningen finder et stabilt niveau efter 30 år, når de første generationer, der har opnået et uddannelsesløft, begynder at forlade arbejdsmarkedet igen.

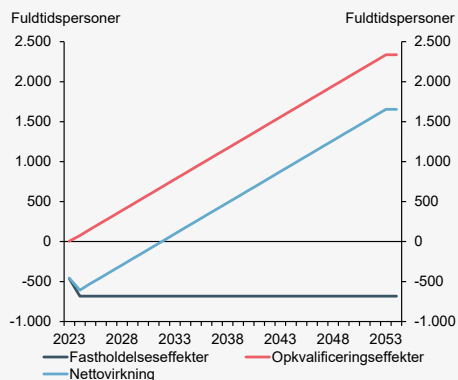
Kilde: Egne beregninger.

Endeligt viser figur 5 og 6 illustrative eksempler på merudgifter og arbejdsudbudsvirkning med afsæt i et gennemslag på 56 pct.

Figur 5
Illustrativt eksempel på merudgifter med afsæt i gennemslag på 56 pct.

Figur 6
Illustrativt eksempel på arbejdsudbudsvirkning med afsæt i gennemslag på 56 pct.

Anm.: Opkvalificeringseffekterne akkumulerer gradvist over tid, i takt med at flere personer gennemfører en uddannelse, og virkningen finder et stabilt niveau efter 30 år, når de første generationer, der har opnået et uddannelsesløft, begynder at forlade arbejdsmarkedet igen.

Kilde: Egne beregninger.

Det højeste alternative gennemslag på 56 pct. indebærer alt andet lige en mindre svækkelse af beskæftigelsen på kort sigt og en større beskæftigelsesmæssig gevinst på længere sigt end med Finansministeriets regneprincip, hvor gennemslaget er 25 pct. Den positive effekt på længere sigt skal ses i lyset af, at nye årgange får løftet deres uddannelsesniveau, og derfor forudsættes at øge deres arbejdsmarkedstilknøytning fremadrettet.

Med afsæt i Finansministeriets forudsætninger – dvs. et gennemslag på 25 pct. – skønnes der varige merudgifter på ca. 0,1 mia. kr., mens alternative (ikke middeltte) gennemslag på hhv. 41 pct. og 56 pct. giver anledning til varige merindtægter på hhv. ca. 0,1 mia. kr. og ca. 0,3 mia. kr., *jf. figur 1, 3 og 5.*

For så vidt angår arbejdsudbudsvirkningen indebærer Finansministeriets forudsatte gennemslag på 25 pct. en samlet varig arbejdsudbudsvirkning på ca. 350 fuldtidspersoner, mens de to alternative forudsætninger for gennemslaget på 41 pct. og 56 pct. giver anledning til en arbejdsudbudsvirkning på hhv. ca. 1.050 fuldtidspersoner og 1.650 fuldtidspersoner, *jf. figur 2, 4 og 6.*

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister